

VINKO BITENC: UKRABLJENI KRALJEVIČ PRAVLICA

1.

Kakor sokolovo gnezdo na skalnatem pečevju se dviga špansko mesto Toledo na strmih, močnih skalah, ob katere butajo že tisočletja kalni valovi reke Tajo (Taho), šumeče srebrne kače, ki opasuje staro-davno prestolnico Mavrov. Ponosno se dviga nad vsemi poslopji knežji grad, koplje se v soncu, da se zdijo bele marmornate stene še čistejše, še svetlejše.

In nad mestom se razpenja modro, smehljajoče se nebo, čisto kakor oči novorojenega deteta; le tu in tam se pojavljajo mali oblaki, beli kakor snežinke, pa kmalu zopet izginejo.

Vroči sončni žarki poletnega popoldneva so valovili nad mestom. Mir in tišina vsepovsodi, kakor da bi žgoče sonce začaralo vso pri-rodo v brezčuten, mrtev lik. Lahen vetrič je od časa do časa pobožal vitke palme in oljna drevesa, da so listi tajinstveno zašepetali med seboj. Visoki minareti (ozki stolpi) muslimanskih mošej (mohame-danskih molilnic) in stolpi katoliških cerkva so se dvigali proti nebu. Ogromne kupole je polivalo sončno zlato, strehe so žarele v razkoš-nem bronastem sijaju.

Mladi princ Fernando je sedel na balkonu kneževskega gradu in zamišljeno strmel v daljavo. Široka streha iz bele tkanine, ki je bila razpeta nad balkonom, je delala prijetno senco. Princ si je z eno roko podpiral glavo, z drugo pa je božal na tleh balkona sedečo opico Diki.

To opico je bil poklonil mlademu princu pred dvemi leti kraljev-ski namestnik neke španske kolonije (naselbine) v Afriki za njegov-dvanajsti rojstni dan. Ta mož, don (gospod) Alberto po imenu, je bil velik prijatelj njegovega očeta, ki mu je bil v nekem boju z divjimi plemeni rešil življenje.

Princ Fernando je bil neizrečeno vesel živahne, šegave opice in ji je dal ime Diki. Opica Diki pa je menda tudi vzljubila svojega gospodarja, kajti zelo se je dolgočasila, kadar ni bilo princa v njeni bližini. Princ Fernando jo je vodil seboj na zlati vrvci. Po belih potih velikanskega grajskega vrta sta se sprehajala po cele ure in mladi princ se je od srca smejal razposajenim šalam prijazne opice.

Toda danes se je princ le malo zmenil za svojo prijateljico. Njegov pogled je neprestano strmel v daljavo, kakor da nečesa pričakuje. Opica Diki ga je včasih pogledala s svojimi lokavimi očmi, ko pa je videla, da se njen mladi gospodar kar nič ne meni zanjo, se je pričela kratkočasiti s tem, da je paža, ki je uslužno stal za prinčevim hrbtom, cukala za rokav, se mu vzpela na rame in počenjala vsakovrstne norčije.

Princ Fernando se še ni dotaknil osvežujoče pomarančne pijače, ki mu jo je bil njegov paž postavil na mizo. Njegov pogled je plaval preko široke ravnine, po kateri se je vila bela cesta.

Že pred tremi dnevi bi bila morala dospeti očetova karavana od morja, iz pristanišča. A karavane ni bilo na spregled.

Njegov oče, don Pedro, knez mavriške provincije (pokrajine) Toledo, se je namreč mudil kot gost na dvoru svojega prijatelja, turškega sultana, tam na daljnem balkanskem polotoku.

Bogati vladar turškega cesarstva je bil knezu nekoč obljubil, da mu o priliki pokloni v dar dva krščanska sužnja. Ko se je vojska turškega sultana nekoč zopet zmagovito vrnila domov in so privedli seboj na tisoče krščanskih ujetnikov, je sultan izbral izmed njih dva lepa mlada sužnja, dečka in deklico.

Poslal je svojega sla v daljno Španijo z naročilom, da je obljubljeno darilo pripravljeno in da naj knez don Pedro blagovoli počastiti turški dvor s svojim obiskom.

Don Pedro se je odzval povabilu in odšel na daljnjo pot po morju.

Princ Fernando je nestrpno pričakoval očetove vrnitve iz turških dežel. Vse dneve je presedel na balkonu. Pričele so ga moriti skrbi in težke slutnje. Kaj, če bi se njegovemu očetu na dolgi poti kaj hudega pripetilo?

Svojega očeta je princ Fernando zelo ljubil. Tudi don Pedro je po smrti svoje žene, prinčeve matere, osredotočil vso svojo ljubezen na sina. Vsako najmanjšo željo mu je rad izpolnil.

Princ je bil sanjave in otožne nravi, prava podoba svoje matere, ki je bila iz stare plemiške južnošpanske rodovine. Po cele ure je presanjal, vtopljen sam vase. Ljubil je izprehode po okolici, kjer se je med cvetjem in petjem ptičkov vdajal svojim sanjarijam.

Očeta je včasih zaskrbelo čudno obnašanje sinovo. Posvetoval se je s svojim telesnim zdravnikom. Ta mu je svetoval, naj vodi dečka na potovanja, po raznih zabavah, to da ga bo razvedrilo in mu pregnalo otožne misli. Toda vse ni nič pomagalo. Princ je ostal tih in otožen. Nekaj več živahnosti in veselja pa je vendar pokazal, ko je prejel v dar opico Diki.

Ko pa mu je oče povedal o prijateljski naklonjenosti visokorodnega turškega sultana, je bil princ ves iz sebe od same radosti. Ni

mogel pričakati dneva očetove vrnitve. Oče mu je bil namreč obljubil, da bosta mlada dva sužnja, ki mu jih podari turški sultan, njegova last. Princ je noč in dan razmišljal samo o tem, kakšni pač morajo biti ljudje iz tistih krajev, kako bo vzljubil uboga dva sužnja in kako se bodo skupaj igrali.

Pekoče poletno sonce se je začelo nagibati proti zatonu.

Stara dojlja Klasida je že parkrat vsa v skrbeh prišla pogledat po svojem varovancu in ga prosila, naj se potruži v obednico. Toda princ jo je zavrnil, naj ga pusti v miru.

Nenadoma se je princ zdrznil. Po beli cesti je zagledal jezdeca, ki je v silnem diru jezdil proti mestu. Visoko so se dvigali oblaki prahu.

Princu je vztrepetalo srce, zasenčil si je oči in napeto zrl navzdol. Bliže in bliže je prihajal jezdec, že je mogel princ razločiti belega konja in kneževski prapor, ki je na dolgi jezdečevi sulici plapolal po zraku.

»Moreno, Moreno!« je zaklical princ.

Kakor bi trenil je bil paž pri svojem gospodu. Princ ga je potegnil za roko v ospredje balkona.

»Poglej, Moreno, naš glasnik se vrača iz pristanišča. Gotovo je očetova ladja pristala v luki. Pojdi in reci glasniku, naj se takoj javi pri meni. Pričakujem ga v obednici.«

»Da, Visokost!« In paž Moreno je odhitel skozi vrata.

Princ Fernando je odšel skozi visoko balkonsko dvorano po dolgem hodniku, odtam pa po stopnicah naravnost v obednico.

Tam ga je že pričakovala opica Diki. Ko je zagledala princa, je od veselja zalučala smokvo, ki jo je ravno pričela obdelavati z zobmi, visoko proti stropu.

Popoldanska južina, same mrzle jedi in sveže sadje, je bila že pripravljena na mizi.

Takoj po prinčevem prihodu v obednico, so vstopili tudi nekateri visoki dostojanstveniki in člani vlade. Spoštljivo so pozdravili princa; ko jim je ta prijazno odzdravil, so posedli za mizo. Opica Diki je počenila na majhno pručico poleg prinčevega stola.

Vstopil je paž Moreno.

»Glasnik njegove Svetlosti čaka vašega ukaza, Visokost!«

»Naj vstopi!« je dejal princ.

Moreno je odprl vrata. V dvorano je vstopil čvrst vojak srednjih let. Pozdravil je po vojaško in obstal pri durih.

»Kakšno vest nam prinašate, Domingo? Moj oče se je že vkrcal v pristanišču, kaj ne? Govorite!«

»Da, Visokost,« je odvrnil glasnik. »Toda njegova Svetlost don Pedro potrebuje nujne pomoči!«

Princ Fernando je prebledel in skočil s stola. Tudi vsi drugi navzoči so se dvignili s sedežev.

»Kaj se je pripetilo mojemu očetu? Govorite!« je zakričal princ in vojaka krčevito zgrabil za roko.

»Nič hudega, Visokost. V bližini Balearskih otokov so nas napadli morski roparji, nam odvzeli vse dragocenosti in odvedli tudi dva mlada sužnja, ki jih je njegovi Svetlosti poklonil turški sultan. Knez Don Pedro je naročil, naj se takoj odpravi večji oddelek mož proti Valenciji. Tam bodo dobili nadaljnja navodila o zasledovanju predrznih piratov (morskih roparjev).«

Princa je ta nepričakovana novica zelo neprijetno zadela. Toda takoj se je ojunačil. Dečko, ki mu je bilo jedva štirinajst let, je nena doma postal izkušen mož. Njegov ukaz se je glasil:

»Takoj naj se pripravi četa oboroženih najboljših jezdecev. Spremljal jih bom pa jaz sam.«

Vse prigovarjanje visokih gospodov, naj mladi princ ne tvega nevarne poti, ni nič zaleglo. Princ Fernando je vztrajal pri svoji besedi.

Čez pol ure je stal pred četo jezdecev na grajskem dvorišču. Ker ni bil še dobro več ježe, ga je posadil četovodja jezdecev na svojega konja.

Bilo je dano povelje za odhod. Takrat pa se je začul iz nekega okna gradu presunljiv krik. Vsi so se ozrli tja. Opica Diki je žalostno čepela na oknu in milo jadikovala za svojim odhajajočim gospodom. Kaj je hotel princ?

Dal je znamenje svojemu pažu, naj jo privede na dvorišče. Moreno je jadrno izpolnil povelje.

Opica Diki je vsa zadovoljna skočila na konja poleg princa. Med glasnim odobravanjem dvorjanikov in služinčadi so zapustili jezdec grajsko dvorišče in se spustili v dir po beli poti proti reki Tajo čez most in dalje preko ravnine.

Kmalu so izginiili v visokih, sivih oblakih prahu.

(Dalje prihodnjič.)